

Inwonersinitiatieven voor langer thuis wonen door ouderen

Flevoland bouwt niet alleen aan huizen, maar ook aan sterke gemeenschappen! In onze provincie zetten veel inwoners zich in voor initiatieven die ouderen helpen langer zelfstandig thuis te wonen, ontmoeting stimuleren, de buurt gezelliger maken of het welzijn van bewoners versterken. We weten alleen nog niet welke mooie initiatieven er allemaal eigenlijk zijn en wat men nodig heeft om deze initiatieven te laten slagen.

Onderzoek naar inwonersinitiatieven in Flevoland

Vanuit hogeschool Windesheim wordt in 2025 -2026 het project **Samen Sterk in Flevoland** uitgevoerd. Dit project bouwt voort op het onderzoeksproject 'Bewonersinitiatieven in Flevoland', waarin kennis is ontwikkeld over twee Almeerse initiatieven. **Samen Sterk in Flevoland** richt zich op Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde.

Doelen

- Zicht krijgen op vragen, behoeften en bestaande initiatieven in Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk en Zeewolde.
- Uitwisseling van ervaringen en ontwikkeling van praktische hulpmiddelen om initiatieven te versterken en stakeholders verder te helpen.
- Kansen en behoeften in beeld brengen voor een leernetwerk, voor duurzame uitwisseling van kennis en ervaringen.

Hoe doen we dat?

We trekken in het onderzoek samen op met inwoners, gemeenten, organisaties en studenten.

Interviews

Met inwoners, initiatiefnemers, beleidsmedewerkers en zorgmedewerkers gaan we in gesprek, om zicht te krijgen op ervaringen, vraagstukken, behoeften en perspectieven.

Inspiratiebijeenkomsten

In stakeholderbijeenkomsten en workshops delen we kennis en opgedane inzichten, en wisselen we ervaringen uit.

Online vragenlijsten en desktopresearch

We brengen in kaart welke initiatieven er per gemeente zijn en hoe het precies werkt.

Veldwerk

Op markten en winkelcentra in de deelnemende gemeenten gaan we in gesprek met inwoners om hun ervaringen en ideeën over inwonersinitiatieven te horen. Maar ook om bewustwording te bevorderen over het belang van initiatieven en over wat inwoners zelf zouden kunnen doen.

Een eerste indruk van de bevindingen ...

Gemeente	Bevindingen
Dronten	Verdeeld beeld → saamhorigheid bij sommigen, afnemende initiatieven en zorgen bij anderen.
Lelystad	Weinig saamhorigheid en veel eenzaamheid → activiteiten bereiken grote groepen niet.
NOP	Grote variatie tussen kernen → dorpen positief en actief, (delen van) Emmeloord terughoudender door onveiligheid en taalbarrières.
Urk	Hechte gemeenschap → veel zelforganisatie, sterke sociale netwerken, familie en geloof als dragers.
Zeewolde	Sterk aanbod vanuit organisaties → minder noodzaak voor bewoners om zelf te organiseren.

Tips van initiatiefnemers

Vrijwilligers & participatie

- Ontdek wat mensen drijft om deel te nemen aan een initiatief.
- Bied activiteiten op maat aan.
- Creëer een plek en organiseer laagdrempelige activiteiten.
- Zorg dat iedereen zich welkom voelt.

Samenwerking

- Bied experimenteerruimte binnen de organisatie.
- Meng functies: werk als professional bijv. vanuit het buurthuis.
- Veranker initiatieven en coördinatie bij professionals.
- De aanwezigheid van betaalde krachten helpt om activiteiten continu te laten draaien.

Nodig van partners

- Vergroot kennis over samenwerking met inwonersinitiatieven.
- Organiseer regelmatig overleg en ruimte voor goede ideeën.
- Regel vooraf de vaste randvoorwaarden, zoals de grondprijs bij een bouwtraject.
- Zorg voor flexibiliteit voor innovatie bij alle partijen.

Uitwisselen van kennis en ervaringen - een praktijkvoorbeeld

'Derde plekken' – zoals buurt huizen – zijn de motoren van gemeenschapsvorming waar mensen elkaar echt tegenkomen (gebaseerd op Oldenburg, 1989). Dit horen we ook terug in de gesprekken. *'Op het moment dat mensen regelmatig naar de koffie-ochtend gaan, zien wij soms dat de zorg afgebouwd kan worden.'* (aldus een actieve bewoner). *'Je ziet dat het sociale deel daardoor beter wordt, waardoor wij hopelijk wat minder verloedering hebben. Wat de corporatie weer wat oplevert, maar ook waardoor er in de gezondheidszorg of in de andere zorg minder uitgaven gedaan hoeven te worden.'* (aldus een welzijnsorganisatie).

Maar vaak speelt complexiteit. *'Soms is het wel eens lastig om in het gemeentehuis aan te geven hoe belangrijk een buurthuis is.'* (aldus een gebiedsregisseur). Ook voor de corporaties is dit uitdagend. *'Want het zijn dure ruimtes die geen huur opleveren, dus dat moet dan door de andere mensen in de sociale huur opgebracht worden. Nou, dat is een lastige businesscase.'* (aldus een woningcorporatie).

Een onderwerp als dit nodigt uit om samen te ontdekken, uit te proberen en van elkaar te leren.

Deze flyer is ontwikkeld ten behoeve van het Symposium Ouder worden Thuis - Zorg of Zegen? Een volledig rapport met de bevindingen wordt in 2026 gepubliceerd op de website van Windesheim.

Onderzoeksprojectpartners

gemeente
Zeewolde

